

Tudjuk, hogy a nagy kúp térfogata:

$$V_1 = \frac{R^2\pi}{3}.$$

A kúp csúcsa legyen A , az alapkör középpontja O , $OB = R$ és $CD = r$ (ábra). A kis kúp magassága $1 - h$, és abból, hogy az OAB háromszög hasonló a CAD háromszöghöz, kapjuk, hogy $\frac{r}{R} = 1 - h$, ahonnan $r = R(1 - h)$. A kis kúp térfogata:

$$V_2 = \frac{[R(1 - h)]^2\pi(1 - h)}{3} = \frac{R^2\pi}{3}(1 - h)^3.$$

Ha $h \geq \frac{1}{2}$, akkor a kis kúp tükörképe teljes egészében a nagy kúp belsejében van.

Ekkor a maradék test térfogata:

$$V_1 - 2V_2 = \frac{R^2\pi}{3} - 2\frac{R^2\pi}{3}(1 - h)^3.$$

Ha viszont $h < \frac{1}{2}$, akkor a kilógó kis kúp magassága $1 - 2h$, sugara $r_1 = r \left(\frac{1 - 2h}{1 - h} \right)$, térfogata:

$$V_3 = \frac{r^2 \left(\frac{1 - 2h}{1 - h} \right)^2 (1 - 2h)\pi}{3} = \frac{R^2(1 - h)^2 \left(\frac{1 - 2h}{1 - h} \right)^2 (1 - 2h)\pi}{3} = \frac{R^2\pi}{3}(1 - 2h)^3.$$

Így a maradék test térfogata most

$$V_1 - V_2 - (V_2 - V_3) = V_1 - 2V_2 + V_3 = \frac{R^2\pi}{3} [1 - 2(1 - h)^3 + (1 - 2h)^3] = 2R^3\pi h^2(1 - h).$$

Bartalits Dániel (Budapest, Móricz Zs. Gimn., 9. o.t.)

